

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Disputatæ Dicuntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

6 Vtrum Pater eodem verbo dicat se & creaturam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

Vnde patet responsio ad primum & secundum. **F**ur, solus pater dicit, quia solus ipse generat uerbum. Hoc enim uerbo exprimitur quicquid tota trinitas scit, quia trium personarum est una scientia, & ex hac ratione uerbum importat respectum ad creaturam in quantum est expressio quadam scientie, quam pater communiter habet cum aliis personis de creatura.

AD SECUNDUM dicendum, quod aliud est uerbum, & id quod dicitur uerbo, hoc n. uerbo quod est lapis, significatur res quae non est uerbum, sed corpus, unde nihil prohibet creaturam procedere a Deo per modum uoluntatis: uerbum autem quod dicitur creatura, per modum naturae.

QV AESTIO IIII.

DEINDE quaesitum est de personis, quae pertinent ad personam filii.

¶ Primo, Quantum ad naturam diuinam.

¶ Secundo, Quantum ad naturam assumptam.

¶ Circa primum quaesita sunt duo.

¶ Primo, Vtrum pater eodem uerbo dicat se, & creaturam.

¶ Secundo, Vtrum filius sua filiatione distinguatur a spiritu sancto.

ARTICVLVS VI.

Vtrum pater eodem uerbo dicat se, & creaturam.

1. p. 9. 34. ar.
2. ad 3. & a.
3. o. 9. 19. a.
3. c. ad 3.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur quod pater non eodem uerbo dicat se, & creaturam. Dicere enim se soli patri conuenit, ut Aug. dicit 7. de trin. sed dicere creaturam conuenit toti trinitati, ea n. quae important respectum ad creaturam toti trinitati conueniunt, ut pater per Dion. 2. c. de di. ni. nom. ergo pater non eodem uerbo dicit se, & creaturam.

¶ **R**espondeo. Creatura procedit a Deo per modum uoluntatis, filius autem qui est uerbum quo pater dicit seipsum, procedit a Deo per modum naturae, quia ut Hilar. dicit in libro de synodis. Omnibus creaturis substantiam uoluntas Dei attulit: filio autem naturam dedit naturam, ergo non est idem uerbum quo pater dicit seipsum, & quo dicit creaturam.

SED CONTRA est, quod Aug. dicit secundo super Gene. ad litteram, Quod dixit, & facta sunt, id est uerbum genuit, in quo erat ut fieret creatura: sed uerbum genuit dicens seipsum, ergo idem est uerbum quo dicit seipsum, & quo dicit creaturam.

RESPON. Dicendum, quod sicut August. dicit 15. de trin. uerbum Dei representatur aequaliter per uerbum nostri intellectus, quod nihil est aliud quam quaedam acceptio actualis nostre iustitiae: cum enim id quod scimus actu considerando concipimus, hoc uerbum nostri intellectus est, & hoc est quod uerbo exteriori significamus: sed quia nos non totum id quod habitu scimus, actu mente concipimus, sed de uno intelligibili mouemur ad aliud, in de est quod in nobis non est unum solum uerbum mentale, sed multa, quorum nullum adequat nostram scientiam, sed Deus quicquid scit, actu intelligit: & ideo in mente eius non succedit uerbum uerbo. Et sicut eadem scientia scit se, & omnia alia, ita et eodem uerbo exprimit seipsum, & omnia alia: nec esset eius uerbum perfectum, ut Au. in eodem lib. dicit, si aliqui minus esset in eius uerbo, quam in eius scientia: unde quicquid pater scit, totum unum suo uerbo dicit, & sic necesse est quod idem uerbum sit quo dicit seipsum, & quo dicit creaturam.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod dicere, si proprie sumatur, est producere uerbum quod soli patri conuenit: & ideo si dicere in diuinis proprie sumatur,

ARTICVLVS VII.

Vtrum filius distinguatur filiatione a spiritu sancto.

CIRCA secundum sic proceditur. Videtur quod filius distinguatur filiatione a spiritu sancto. Eodem enim modo aliquis constituitur, & ab alio distinguitur: sed persona filii constituitur filiatione, quae proprietas est personalis, id est constituitur personam filii, ergo filiatione distinguitur a spiritu sancto.

SED CONTRA est, quod Boet. dicit in li. de tri. q. sola relatio in diuinis multiplicat trinitatem & Ansel. dicit in li. de processione spiritus sancti, quod ibi solum distinguantur personae diuinae, ubi occurrit relationis oppositio: sed filius non opponitur naturae spiritus sancti filiatione, sed solum patri, ergo filius non distinguitur filiatione a spiritu sancto, sed solum a patre.

RESPON. Dicendum, quod hoc modo se habet proprietates personales in diuinis ad distinguendum personas, sicut se habent in rebus naturalibus formae substantiales ad distinguendum species rerum, sic tamen quod a creaturis exempla ad Deum assumpta non omnino similia sunt. In rebus autem naturalibus distinguuntur aliquid per formam suam ab alio dupliciter. Uno modo, secundum directam oppositionem formae ad formam, & hoc modo distinguitur unaquaeque res naturalis ab omni speciebus sui generis, quae habent formas oppositas, secundum quod genus diuiditur oppositis differentiis, sicut saphirus distinguitur sua forma ab omnibus aliis speciebus lapidum. Alio modo distinguitur res naturalis per suam formam secundum habere & non habere, & hoc modo quod habet aliquam formam naturalem, distinguitur ab omnibus non habentibus formam illam, sicut saphirus per suam formam naturalem distinguitur non solum ab aliis generibus lapidum, sed a speciebus animalium & plantarum. Sic ergo dicendum, quod filius sua filiatione distinguitur quidem a patre secundum oppositionem relationem filiationis ad paternitatem, sed a spiritu sancto distinguitur filiatione, per hoc quod spiritus sanctus non habet filiationem quam filius habet.

Et per hoc patet responsio ad obiecta.

QV AESTIO V.

ARTICVLVS VIII.

Vtrum corpus Christi in cruce, & in sepulchro sit unum numero.

DEINDE quaesitum est de filio quantum ad naturam assumptam, & circa hoc quaesitum est, vtrum sit unum numero corpus, Christi affixi cruci, & iacens